

Signalizačná správa

V signalizačnej správe si priblížime **moníliové odumieranie kvetov a výhonkov (čiže moníliovú hnilobu)**, ktorého pôvodcom je mikroskopická huba *Monilia laxa*. Musíme upozorniť, že kvôli súčasnému premenlivému počasiu, počas ktorého sa striedajú určité teplé a zároveň suchšie periódy s tými chladnejšími a vlhkejšími, sa môže táto choroba prejavovať. Zväčša napadne listy, kvety a letorasty. Hlavnými hostiteľmi sú rastliny rodu *Prunus* - čerešne, višne, marhule, mandle, broskyne a nektárinky, na ktorých dochádza k postupnému odumieraniu konárov. Z roka na rok sa stretávame s výraznými rozdielmi vo výskyte choroby, najmä v dôsledku sezónnych rozdielov v počasi.

Monilia laxa po napadnutí kvetu prerastá cez bliznu, semenník a stopku do drevnej časti hostiteľskej rastliny. Na vznik infekcie kvetov je najnáchylnejšia práve marhuľa. Listy a letorasty vädnú až usychajú. Na plodoch, keď začínajú dozrievať, pozorujeme mäkkšie do hnedej farby sfarbené oblasti. Typická je aj tvorba kruhových vankúšikov krémového sfarbenia na ich povrchu, ktoré produkujú konídie mikroskopickej huby.

Napadnuté plody často opadávajú alebo dokonca mumifikujú (teda vysychajú a scvrkávajú sa) a visia ako tzv. múmie na hostiteľskej rastline. Šírenie mikroskopickej huby na plodoch je podmienené mechanickým poškodením (napr. vznikne obal'ovačmi). Priebeh infekcie pokračuje cez plody a ich stopky ďalej cez konáre dovnútra koruny stromu. Vetvičky a konáre môžu byť napadnuté aj priamo cez poranenia. Na postihnutých miestach sa objavuje neskôr glejotok.

Hubové ochorenie nemá počas bežného priebehu počasia epidemický charakter. Vznik nových infekcií s najväčšími poškodeniami pozorujeme tesne pred kvitnutím a počas kvitnutia. Daždivé a chladné počasia sa pokladá za najvhodnejšie pre jeho rozvoj! Rovnako aj dlhšie trvajúce teploty pod 12°C podporujú vznik nových infekcií. Mikroskopická huba prezimuje v mumifikovaných plodoch na hostiteľskej rastline vo forme mycélia, v napadnutých pletivách rastliny a cez pseudosklerócie v mumifikovaných plodoch na zemi. Potom na jar mycélium produkuje nové konídie a na zemi sa tvoria plodnice apotécia z ktorých sa uvoľňujú askospóry.

V rámci ochranných opatrení sa odporúča odstrániť všetky poškodené plody. Vykonať by sa to malo najneskôr na jeseň po opade listov zo stromov, lebo prienik hubového ochorenia z týchto plodov pokračuje ďalej od koncov vetvičiek dovnútra koruny. A preto je pri reze dôležité odrezáť suché konce konárov až po zdravé drevo. Preventívny účinok má správny výber vzdušných stanovišť, vyrovnaná výživa, presvetľovanie koruny a výber odolných (rezistentných) odrôd. Ošetrovanie sa odporúča iba na náchylných odrodách a za daždivého počasia, najmä v období kvitnutia. Hlavné je sledovať začiatok kvitnutia. V rámci chemickej ochrany rastlín môžeme použiť nasledujúce prípravky na ochranu rastlín (fungicídy): Abilis Ultra, Horizon 250 EW, Lynx, Ornament 250 EW (účinná látka tebuconazol); Airone SC, Badge WG, Coprantol Duo (copper hydroxid a copper oxychlorid); Kenja, Kryor, Zenby (isofetamid); Sercadis (fluxapyroxad); Signum (boscalid a pyraclostrobin) aj v malospotrebiteľskom balení (MB) - dostupný; Zato 50 WG, Magnicur Core, Triflo 500 (trifloxystrobin); Prolectus, Teldor 500 SC aj v MB dostupné a Magnicur Quick iba v MB (fenpyrazamin); Cypronil 62,5 WG, Switch 62,5 WG (cyprodinil a fludioxonil); Serenade Aso (účinná zložka *Bacillus amyloliquefaciens* kmeň QST 713) aj v MB dostupný; Luna Experience (fluopyram a tebuconazol); Belanty (mefentrifluconazol) aj v MB dostupný.

Na chemickú ochranu voči **byľomorovi ostružinovému**, o ktorom sme písali pred týždňom, sú povolené nasledujúce prípravky na ochranu rastlín (insekticídy) - Alphamiprid 20

SP, Gazelle, Kachikoma, Mospilan 20 SP, AcetGuard (acetamiprid), ktoré sa aplikujú podľa signalizácie, najneskôr v rastovej fáze konca vývoju kvetenstva (BBCH 59) alebo po zbere.

Dôležité je poznamenať, že pri použití menovaných prípravkov je nevyhnutné dodržať pokyny pre aplikáciu uvedené na etikete konkrétneho prípravku na ochranu rastlín!

Obrázok - Príznaky na broskyni (Zdroj – CABI)

Ing. Maroš Lučaj
ÚKSÚP – OOR
17.03.2025